

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

Τι κρύβεται πίσω απ' τους όρκειους θρύλους για το Μόζαρτ. Παιδικά χρόνια βασανισμένα. Ένας σκληρός και τυραννικός πατέρας. Η περιπέδεις σ' έκκληση την Ευρώπη. Ο Μόζαρτ ερωτευμένος σ' έλη του τη ζωή. Ο θάνατος της μητέρας του. Όπου ο πατέρας Μόζαρτ διακλίει του γιου δ. Ένα παρράδεισο συμφωνητικό. Ο γάμος του Μόζαρτ με την Κοστάντς. Η κρρώστεια του και ο θάνατός του, κτλ.

Όλος ο κόσμος δεν ξέρει τίποτε άλλο απ' τη ζωή του Μόζαρτ, παρά μονάχα θρύλους θρόνους και παραδόσεις. Κι' έτσι ανάμεσα απ' τους θρύλους αυτούς φαντάζεται τον περίφημο μουσουργό σαν άνθρωπο, ο οποίος απ' τα πιο μικρά του παιδικά χρόνια, γνώρισε την εντιμιά, τη δόξα, τον έρωτα.

Η πραγματικότητα όμως είναι πολύ διαφορετική, όπως αποδεικνύεται από τις τελευταίες ιστορικές έρευνες, χάρις στις οποίες άρχισε να διακρίνει ο σκοτεινός πέπλος που σκέπαζε τη ζωή του Μόζαρτ.

Κι' εν πρώτους, απ' τις έρευνες αυτές φαίνεται πόσο θλιβερό ήπιζε η παιδική του ηλικία, την οποία ο θρόνος μ'ας παρουσιάζει τόσο λαμπρή και γοητευτική. Τα παιδικά του χρόνια, ο Μόζαρτ τα πέρασε στο Σάλττσμπουργκ, μια πλημυτική και μικρή γεωμανική πόλη, γεμάτη κληρύδες, φτωχούς ενγένους με πολλές αξιώσεις και φτωχούς ανθρώπους που πενούνταν.

Ο πατέρας του Μόζαρτ ήταν ένας άνθρωπος με πολλές ιδέες, γεμάτος προλήψεις, στενοκέφαλος και ζηλιώτης. Είχε βέβαια καλή μουσική μόρφωση, μα η μόρφωση του αυτή ήταν εντελώς επιστημονική και όταν άρχισε να τη μεταδίδει στο γιό του, τον έδιδασκε με τον αριστο τρόπο, ώστε έδωσε στη μεγαλοπρέπεια του, προσπαθώντας να την εισπύσει στους ήλιθους κανόνες των βιβλίων. Εκτός αυτού, έξεκρίθηκε στο γιό του πραγματική τυραννία και όχι μόνο του είχε στερήσει όλες τις χαρές της παιδικής ηλικίας, αλλά και συχνά τον έδρανε άσπρη, παύμα που συνέβαινε, ώστε να καταστραφεί για πάντα η υγεία του παιδιού του. Η μόνη δικαιολογία του σκληρού αυτού πατέρα για τα μαρτύρια που επέβαλε στο παιδί του, είναι ότι δεν είχε συνάσθησι του τι έκανε. Καταλάβαινε τη μεγαλοπρέπεια του παιδιού του και νόμιζε τον έαυτο τον ήπιθνο απέναντι του Θεού για την έξέλιξή του. Έτσι τον στερούσε τα παιχνίδια και τον έβαζε να μελετήσει και όταν δεν τον εβούσε μελετημένο, κατέγγυε στο ξύλο.

Η μητέρα του Μόζαρτ ήταν μια πολύ άπλη γυναίκα. Καλή, πρόχωρη, γελαστή, γεμάτη ψυχικά χαρίσματα, τα οποία είχε κληρονομήσει κι' ο συνθέτης.

Όσο για την αδελφή του τη Ναννέρλ, αυτή ήταν στην άρχη μια έξαιρετη συντόφρασα των παιδικών χρόνων του Μόζαρτ, ο οποίος την αγαπούσε τριππασοτάτα. Μά αργότερα έπαξε απέναντι του αδελφού της ένα ρόλο πολύ πρόστυχο, όταν αυτός μύλλωσε με τον πατέρα του, λόγω του γάμου του με την Κοστάντς. Έχθηκε εναντίον του δλο τ η γυναικείο της δηλητήριο από ζήλια και γιατί μισούσε την ουσία του. Ο Μόζαρτ πήρε φυσικά το μέρος της γυναικας του κι' από τότε μια βαθιά άνοστος τον έχωρισε απ' την αδελφή του. Έπισης, όταν μετά τον θάνατο του Λεοπόλδου Μόζαρτ, τα παιδιά του θέλησαν να μοιρασθούν την περιουσία του, η Ναννέρλ φανερώσε πάλι δλο τόν διστοραμένο χαρακτήρα της.

Ο Μόζαρτ ήταν ο καλύτερος απ' όλη την οικογένειά του. Ήταν αγαθός, εύπλαχτος, γλυκός. Είχε βέβαια τη γλώσσα του αιώσε μαρκού (έλαστομα κοινό δλο του απειλού), μα ήταν ανίκανος να κάνει την παραμικρή κακή σκέψη. Ένοιωσε μια έξαιρετική ανάγκη αγάπης και στοργής, την οποία αναζητούσε πάντα γύρω του.

Από παιδικά άνοια, προσκεκλιότο άμωσος στους ανθρώπους που του έδωχαν δείγματα φιλίας. Υπήρξε ποτός μέχρι τέλους στους φίλους του, αν και πολλές φορές απ'ότι του γίνοντοσαν άφορη ήλιψον και οικονομικών στενοχωριών. Όταν ήταν παιδικά, έκατο φορές την ήμερα ρωτούσε τους γονείς του και τους φίλους του αν τόν αγαπούσαν και όταν, για να γελάσουν, του απαντούσαν όχι, τ'ά δάκρυα του κλημυόσαν τ'ά μάτια.

Απέναντι του πατέρα του ήπιρξε πάντοτε τέλειος. Τόν ύπαινε μέχρις ύπερόβηξ. Στά 1778 όταν ήταν πάλι 22 ετών, έγραψε σε μια έπιστολή του : «Μετά τόν καλό Θεό, έχομαι ο πατέρας μου». Από τόν όμως δεν τόν έμωπούσε ν' αποτιμύξη την πατρική κληρονομιά, δ-

ταν έπειτα από τρία χρόνια θέλησε να παντρευτεί με την Κοστάντς, πράγμα που ο πατέρας του δεν τόν τόν συνεχώρησε ποτέ.

Από τ' άτέλειωτα ταξείδια που έκανε ο Μόζαρτ κατά την παιδική του ηλικία, έπιδεικνύοντας τη μουσική μεγαλοπρέπεια τόν σ' όλες τις μεγάλες πόλεις της Ευρώπης, δεν άπεκόμισε άλλο κέρδος παρά... έπισημίες και μερικά οδοντωτά άφροσύνες. Έπαξε βέβαια μπρός σε βασιλείς και μεγάλους άρχοντες, οι οποίοι όμως αντί άλλης αμοιβής, τόν βιαντούσαν με τ'ά... φιλητά τόν.

Σε ηλικία δεκατέντε χρόνων, ο Μόζαρτ έρωτεύθηκε για πρώτη φορά με κάποια Θερesia Ματαράν.

Ο Μόζαρτ έρωτευμένος... Μα έρωτευμένος ήπιρξε σ' όλη του τη ζωή. Έρωτεύθηκε τις πιο διαφορετικές γυναικας με τόν πιο φιλογερό κι' άνεπιρόλο έρωτα, σαν ένα παιδικά χαϊδεμένο, εύαισθητο, κατηφιόλο, σαν ένα Χερουβείμ και Διαβολόκα συγχρόως.

Ο πρώτος όμως σοβαρός έρωτος τόν ένωριωσε σε ηλικία είκοσι χρόνων. Αγάπησε κάποια Άλουσία Βέμπλε, γοητευτική όμοιό, δεκατέντε χρόνων, την οποία ήπιε να παντρευτεί. Βρισκόταν τότε στο Μάγχεμ με την μητέρα του κι' έσπευσε ν' ανακινούση τόν σπόλο τόν στον πατέρα του. Τότε ο Λεοπόλδους Μόζαρτ τόν έστειλε την ακόλουθη έπιστολή :

«Άλλοίμονοι ! παιδί μου, που είναι η ώραιες ήμερες κατά τις οποίες τόν έράδν, πριν κοιμηθείς ανέβαινες στα γονατά μου και μ' όρκιόσουον πως δεν θα μ' αποχωριστήσ ποτέ. Έξαρτάται από σένα τώρα αν θα βελήσους να περάσης τόν κόσμο σαν ένας μεγαλοπής μουσικός ή σαν ένας τυχαίος μουζικάντης. Πάντως μάθε ποός ο γάμος σου θα σε έύησε στην άλισητα».

Ο νέος Μόζαρτ, με την καρδιά φουσκωμένη, αναγκάστηκε να υποταχθεί στην πατρική θέληση. Μετά τόν άτύχημα αυτό, έπαυόλοθησαν κι' άλλα χειρότερα, απ' τα οποία τόν πιο όδονηρο ήταν ο θάνατος της αγαπημένης του μητέρας.

Έπειτα από μερικά χρόνια, ο Μόζαρτ έρωτεύθηκε την μικρότερη αδελφή της Άλουσίας, την Κοστάντς, την οποία και παντρεύτηκε αναγκαστικά, γιατί η μητέρα της, έχοντας τ'ή δυν της τόν προηρομένο έρωτά του με την άλλη κόρη της και τόν γάμο τους που έματωόθη, μόλις άντελήφθη τις σχέσεις τους, τόν έβαλε να υπογράμει τόν παλαιότο πρωτοφανές συμφωνητικό :

«Αναλαϊβάνω την ύποχρωσία να παντρευτώ εντός τριών ετών τη δεσποινία Κοστάντς Βέμπλε, ειδ' άλλως ύποχρωσούμαι να της πληρώσω ως αποζημίωση 300 φλορίνια κατά τριετία».

Έτσι ο Μόζαρτ παντρεύθηκε την Κοστάντς κι' έγκαταστάθηκε στο σπίτι της πεθεράς του, η οποία νοίκιαζε έπιπλωμένα δωμάτια. Εκεί ο μέγας συνθέτης περνούσε ώρες όδοληρες στις κοινές, άκούφοντας τις φλυαρίες και τ'ά κωτισομιολιά τόν γυναικών και έμπνεωμένος συγχρόως διάφορα άριστογρήματα.

Σιγά-σιγά η υγεία τόν είχε καταστραφεί κι' ο Μόζαρτ προσηθανών γεμάτος φόβο τόν θάνατο του, ο οποίος και δεν άρχισε να έπέληξ. Γύρω απ' τόν θάνατο του Μόζαρτ έχουν δημιουργηθεί διάφοροι θρύλοι, μα η αλήθεια παραμένει άγνωστη και μυστηριώδης. Τό βέβαιο σχετικάς είναι, ότι ο θάνατος του μεγάλου αυτού μουσουργού παρήθε εντελώς άπαραηήτος από τούς συγχρόων του και οι σηματιώτες του ούτε καν αισθάνθηκαν την απώλειά του.

Ο ένταφιασμός του μεγάλου μουσικού ήπιρξε πολύ θλιβερός. Η γυναίκα τόν που ήταν άρρωστη, δεν βρισκόταν στο νεκροταφείο. Μονάχα λίγοι φίλοι τόν είχαν συγγενερωθεί εκεί. Ο κορμός ήταν έλεεινός κι' η θυσέλλα οβόλιζε. Έπέταξαν τόν πτώμα στο λάκκο τόν φτωχών κι' ούτε πλάκα, ούτε σταυρός στίλσαν τόν τάφο του.

Ο Μόζαρτ εις ηλικίαν 15 ετών